

The Study Measure Acquaintance and Used Students Graduate of the Veterinary Medicine College, Ferdowsi University of Mashhad, of Vancouver Style in citation of the proposal writing

Zahra Rezazadeh¹

1-PHD Information Science and Knowledge.Ferdowsi university of Mashhad. IRAN

Article Info	ABSTRACT
<p>Article type: Research Article</p> <p>Article history: Received: 11 January 2023 Received in revised form: 02 February 2023 Accepted: 20 February 2023 Published online: 16 March 2023</p> <p>Keywords: Vancouver Style, Proposal Writing, Graduate Students, Faculty Of Veterinary Medicine, Ferdowsi University Of Mashhad</p>	<p>Objective: The main objective of this study was to measure the level of acquaintance and usage of Vancouver style in codifying proposals among graduate students of Veterinary Medicine at Ferdowsi University of Mashhad. Additionally, it aimed to measure their level of acquaintance and usage in different disciplines such as basic sciences, pathobiology, clinical sciences, health, and food.</p> <p>Methodology: This was an applied survey study, where data collection tools included a researcher-made questionnaire based on a literature review and the Kahn Proposal Assessment Checklist. The sample consisted of 265 postgraduate and PhD students from the Veterinary Medicine college who were selected using non-proportional stratified sampling. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics.</p> <p>Results: There is a significant difference between the degree of familiarity of graduate students with the elements related to the formulation of the proposal of the Vancouver style in different academic trends of the Faculty of Veterinary Medicine (Basic Sciences, Pathobiology, Clinical Sciences, Food and Aquatic Health). There is a significant difference related to the compilation of the proposal of the Vancouver style book in the master's degree / general doctorate and specialized doctorate. There is a significant difference between graduate students' use of the elements related to the proposal development of the Vancouver Vancouver style in different academic disciplines (Basic Sciences, Pathobiology, Clinical Sciences, Food and Aquatic Health). According to Vancouver's style s, there is a significant difference between master's degree / Doctor of Veterinary Medicine and Ph.D.</p> <p>Conclusion: Postgraduate students should use the elements of the Vancouver style, but their average score indicates that they did not have a favorable situation in using the elements of the Vancouver style. The results of this research can lead to the awareness of scientific groups and library about the quality level of theses in terms of scientific writing.</p>

Cite this article: Rezazadeh, Z. (2022). The Study Measure Acquaintance and Used Students Graduate of the Veterinary Medicine College, Ferdowsi University of Mashhad, of Vancouver Style in citation of the proposal writing. *Journal of Knowledge Studies*, 15(59), 35-53.

DOR: 20.1001.1.20082754.1401.15.59.3.3

© The Author(s).

Publisher: Islamic Azad University North Tehran Branch

بررسی میزان استفاده از شیوه‌نامه و نکوور در نحوه استناد دهی پروپزال نویسی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد

زهرا رضازاده^۱

۱- دکترای تخصصی علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه فردوسی مشهد zrezazadeh@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: میزان آشنایی و استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد از شیوه‌نامه و نکوور در نحوه استناد دهی پروپزال نویسی به تفکیک گرایش‌های موجود (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱	روش پژوهش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و به شیوه پیمایشی انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بود. نمونه پژوهش شامل ۲۶۵ نفر از دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی دانشکده دامپزشکی که با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای غیرنسبتی انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و نرم افزار اس پی اس اس و مینی تب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۱۱/۱۳	یافته‌ها: بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد. بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد. بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد. بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپزال نویسی بر اساس شیوه‌نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۰۱	نتیجه‌گیری: دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر شیوه‌نامه استفاده مطلوب داشته باشند، اما نمره میانگین آنان حاکی از آن است که ایشان در استفاده از عناصر شیوه‌نامه از وضعیت مطلوبی برخوردار نبودند. نتایج این پژوهش می‌تواند منجر به آگاهی گروه‌های علمی و مسئولان کتابخانه نسبت به سطح کیفی پایان‌نامه‌ها از نظر نگارش علمی شود.
تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۱/۱۲/۲۵	واژه‌های کلیدی: شیوه‌نامه و نکوور، پروپزال نویسی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه فردوسی مشهد

استناد: رضازاده، ز. (۱۴۰۱). بررسی میزان استفاده از شیوه‌نامه و نکوور در نحوه استناد دهی پروپزال نویسی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی

دانشگاه فردوسی مشهد. *دانش‌شناسی*، ۱۵ (۵۹)، ۳۵-۵۳.

DOR: 20.1001.1.20082754.1401.15.59.3.3

حق مؤلف © نویسنده‌گان.

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

مقدمه

در میان پژوهش‌های علمی، رساله^۱ یا پایان‌نامه تحصیلی یکی از مهم‌ترین انواع پژوهش‌ها محسوب می‌شود که مانند دیگر پژوهش‌ها با ویژگی‌هایی نظیر روشمندی، هدفمندی، مطالعه نظام‌مند پژوهشگر، مسئله‌یابی علمی، طرح سؤالات و فرضیات مشخص، شناسایی متغیرها، نظارت، هدایت، راهنمایی و مشاوره مستمر اساتید راهنما و مشاور مورد شناسایی قرار می‌گیرد (مقصودی، ۱۳۸۵). مرحله آغازین شروع پژوهش علمی با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی^۲ شروع می‌شود. پروپوزال مهم‌ترین و اصلی‌ترین بخش یک کار تحقیقاتی است که نقشه انجام تحقیق برای عملیاتی کردن و اجرای تحقیق را فراهم می‌کند. علاوه بر آن تنظیم پروپوزال، اولین تمرین عملی برای دانشجو جهت آموزش و یادگیری تدوین و مکتوب کردن پژوهش از ابتدا تا انتها است که در نهایت منجر به تدوین پایان‌نامه می‌شود.

دانشجو در جریان تنظیم پروپوزال از لحاظ رعایت اصول نگارشی، تنظیم و چگونگی بیان مطالب علمی و تحقیقی، چگونگی دنبال کردن سیر پژوهشی و بیان مباحث نظری تجربه کسب می‌کند. و از سوی دیگر چنانچه با دقت و به درستی پروپوزال طراحی گردد دانشجو با مشکل اساسی در حین انجام پژوهش مواجه نخواهد شد، توجه به چگونگی تدوین آن از اهمیت بسزایی برخوردار است. بنابراین با توجه به نقش مهم پروپوزال برای دانشجویان از ابعاد آموزشی و پژوهشی، ضرورت دارد تا با اتخاذ و بکارگیری شیوه‌ای علمی و پیروی از سبک‌های تدوین شده در تدوین و نگارش پروپوزال، این نقطه آغازین پژوهشی رسالت خود را در آموزش و پژوهش تحقق بخشد. برای تصویب یک طرح پژوهشی در فضای دانشگاهی و یا تأمین اعتبار آن در بازار پژوهش، لازم است تا پژوهشگر قصد و طرح پژوهشی خود را در پروپوزال به اطلاع افراد ذی ربط برساند. در پروپوزال، هدف‌های تحقیق، ویژگی‌های روش اجرای تحقیق، و در مواردی زمان و هزینه‌های لازم برای اجرای طرح تحقیق باید به نحوی روشن و قانع‌کننده بیان شود. به عبارت دیگر در پروپوزال، پژوهشگر ضرورت اجرای طرح تحقیق و توانایی علمی و عملی خود را در رابطه با اجرای طرح در معرض قضاوت و ارزیابی افراد ذی ربط قرار می‌دهد. از این رو در نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی باید نهایت کوشش را به عمل آورد تا داوران طرح به سهولت به هدف پژوهش و ضرورت اجرای آن با توجه به طرح پیشنهادی پی ببرند (سرمد و همکاران، ۱۴۰۱). محقق در این طرح پیشنهادی روشن می‌سازد که در جستجوی چیست و چگونه آن را در خواهد یافت و چرا این جست‌وجو ارزشمند است (بیابانگرد، ۱۴۰۱). در حقیقت پروپوزال یک اثر مستند و مفید است که محقق را به تفکر درباره آنچه می‌خواهد انجام دهد مجبور می‌کند، همچنین چگونگی و دلیل انجام آن را بیان می‌کند. نوشتن پروپوزال تحقیق، فرصتی را در جهت متبلور کردن افکار، قبل از شروع پروژه در اختیار محقق می‌گذارد (والی من^۳، ۱۳۸۹).

با وجود جایگاه پروپوزال و نقش تعیین‌کننده آن در کیفیت تحقیقات، تاکنون مطالعات بسیار اندکی بر روی ویژگی‌های آن انجام شده است. این در حالی است که هر ساله تعداد زیادی پایان‌نامه و رساله در رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی به رشته تحریر درمی‌آید، که در آغاز ادعا کرده‌اند که اولاً تحقیق خود را بر یک پروپوزال معتبر استوار کرده‌اند و ثانیاً در طول اجرای تحقیق از آن تابعیت نموده‌اند. از سوی دیگر شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهند پروپوزال‌ها در توجه به قواعد انجام و گزارش دچار ضعف هستند (کلاهدوزان و همکاران، ۱۳۸۳). به گفته مادیکان، جانسون و لنتون^۴ (۱۹۹۵) یکی از مشکلات در این زمینه این است که دانشجویان به وضوح با این سبک‌های نگارش آشنا نیستند. (گیتانجالی و راویندران^۵، ۱۹۹۸) معتقدند با افزایش تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی، عدم تعهد در میان دانشجویان، ارزیابی ضعیف پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها، دانش ناکافی در مورد راهنماهای روش تحقیق و فقدان زیرساخت برای تحقیقات، به سرعت منجر به کاهش استانداردهای پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها شده است. از طرفی هر پایان‌نامه به عنوان الگویی برای سایر دانشجویان قلمداد

1. Thesis

2. poroposal

هرچند که پژوهشگر موافق به کارگیری معادل واژه فارسی پروپوزال است اما به دلیل تکرار واژه پیشنهاد پژوهش در کنار کلمه پژوهش و نازیبایی و تکرار، از واژه مرسوم پروپوزال استفاده کرده است.

3. vallyman

4. Madigan, Johnson, Linton

5. Gitanjali, Raveendran

می‌گردد که به آن مراجعه می‌کنند. ارتقای کیفیت پژوهش، مستلزم این امر است که پژوهش‌های انجام گرفته را با توجه به شاخص‌های علمی مورد بررسی و ارزیابی قرار داد. در حال حاضر استانداردهای بین‌المللی ویژه‌ای برای تهیه پروپوزال‌ها رواج دارد (شعبانی و همکاران، ۱۳۹۰). (گلتهورن و جوینر^۱، ۲۰۰۵)، پایان‌نامه‌های ۱۶۹ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم ایالات متحده را از جهت منابع نوشتاری و تأثیر زبان و فرهنگ متفاوت در نوشتن پایان‌نامه، مورد بررسی قرار دادند. یافته‌ها نشان داد که نیاز به آموزش مهارت‌های انتقال دانش و ایجاد دستورالعمل برای سبک نوشتن وجود دارد. در پژوهش دیگری، (ساپرل^۲، ۲۰۱۰)، چکیده مقالات منتشر شده در حوزه داروشناسی در مجلات جهانی و اسلوانی را بررسی کردند. هدف آنها تعیین میزان رعایت ساختار توصیه شده در استاندارد ایزو ۲۱۴ از طرف نویسندگان مقالات بود که چکیده مقالات داروشناسی بیشتر شامل بخش نتایج و روش‌ها بوده است (گودرزی و غلامی^۳، ۲۰۱۷). مقالات پژوهشی پزشکی بین اعضای هیات علمی پزشکی ایران و همکاران بومی آنها را مورد بررسی قرار دادند که از ۴۸ مقاله پژوهشی بومی و غیر بومی نمایه شده معتبر آی اس آی آر نظر نوع استناد و کارکرد شیوه نامه و تکوور مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند که استفاده از شیوه نامه و تکوور در مقالات غیر بومی بیشتر بوده است. اسدی گرگانی و همکاران (۱۳۸۰)، در پژوهشی که به روش پیمایشی انجام دادند، به مقایسه میزان رعایت استاندارد ایزو و شیوه و تکوور پرداختند. پایان‌نامه‌های چهارده رشته تخصصی پزشکی که تاریخ دفاع آن‌ها طی سال‌های ۱۳۶۸-۱۳۷۹ می‌باشد، مورد بررسی قرار گرفت. میزان رعایت شیوه و تکوور ۷۰/۸ درصد و میزان رعایت استاندارد ایزو ۵۳/۶ درصد بوده است. شیوه و تکوور در پایان‌نامه‌های رشته روان‌پزشکی با ۸۰/۲ درصد و استانداردهای ایزو در پایان‌نامه‌های رشته چشم‌پزشکی با ۵۷/۷ درصد بیشتر از سایر رشته‌ها رعایت شده‌اند. آزمون فرضیه نشان داد که در این پایان‌نامه‌ها بین میزان رعایت شیوه و تکوور و استانداردهای ایزو اختلاف معنی‌دار با گرایش‌های پزشکی وجود داشت. خسروی (۱۳۸۶) کلیه پایان‌نامه‌های دانشگاه‌های مختلف کشور که طی سال‌های ۱۳۷۶-۱۳۸۱ تدوین شده‌اند را مورد بررسی قرار داد. تعداد پایان‌نامه‌ها ۱۱۵۴ مورد بود. ابزار پژوهش سیاهه واری بود که بر اساس آخرین ویرایش استانداردهای ایزو ۷۱۴۴ تنظیم گردید. نتایج نشان داد که ۵۲/۳۷ درصد از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد با این استاندارد مطابقت داشتند و در بخش‌های شبک و شاپا و حق مؤلف کمترین و در بخش فیزیکی بیشترین درصد رعایت استاندارد ایزو ۷۱۴۴ دیده شد. در بین سال‌های مورد بررسی، در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۷۶ به ترتیب بیشترین و کمترین میزان رعایت این استاندارد مشاهده گردید. در بین دانشگاه‌ها، دانشگاه بوعلی سینا با ۸ پایان‌نامه (۵۸/۳۷ درصد) و دانشگاه علم و صنعت با ۹۰ پایان‌نامه (۵۷/۷۴ درصد) بیشترین میزان رعایت استاندارد را نشان دادند. در پژوهش دیگری منتجب، عطایی و صافی‌زاده (۱۳۸۸)، میزان رعایت استاندارد ایزو ۷۱۴۴ را در پایان‌نامه‌های دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی کرمان در گرایش‌های دکتری عمومی پزشکی، دندان‌پزشکی، داروسازی و کارشناسی ارشد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال‌های ۷۸-۸۳ که شامل ۶۰۲ پایان‌نامه بود مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد، رعایت استانداردهای ایزو و عناصر تحقیق طی سال‌های مورد بررسی روند صعودی داشته است، ولی در مجموع از وضعیت مطلوبی برخوردار نبوده است. میانگین رعایت استانداردهای ایزو و عناصر تحقیق در بخش‌های منابع و مآخذ ۹۰/۸۱ درصد، یافته‌ها ۷۷/۸۷ درصد، تصاویر، جداول و نمودارها ۷۷/۲۹ درصد، بیشتر از سایر بخش‌ها و در بخش‌های بررسی متون ۴۸/۴ درصد، طرح تحقیق ۵۰/۲ درصد و چکیده ۵۵/۱۸ درصد، کمتر از سایر بخش‌ها بوده است. میانگین نمره میزان رعایت استاندارد ایزو و عناصر تحقیق در پایان‌نامه‌های رشته پرستاری ۷۰/۹ درصد و بیش از سه رشته دیگر بوده است. نتایج مطالعات بیانگر وضعیت نامطلوب پایان‌نامه‌ها در زمینه رعایت استاندارد ایزو ۷۱۴۴ بود. تفرشی و افشان (۱۳۸۹)، مجموع ۱۹۲ پایان‌نامه دانشجویی و دستیاری دانشکده دندان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی که بین سال‌های ۱۳۸۳-۱۳۸۸ دفاع شده بودند را در یک تحقیق پیمایشی-توصیفی به منظور آگاهی از مطابقت مآخذنویسی با شیوه و تکوور مورد بررسی قرار دادند. نتایج بررسی نشان داد که میزان رعایت شیوه مآخذنویسی و تکوور در پایان‌نامه‌های مورد بررسی پایین‌تر از حد متوسط بوده است. و دانشجویان و دستیاران این دانشکده شیوه مآخذنویسی و تکوور را در پایان‌نامه‌های خود به صورت صحیح رعایت

1. Glatthorn & Joyner

2. Saupperl

3. Goodarzi & Gholam

نموده‌اند. عبدخدا و عبداللهی (۱۳۸۹)، با هدف بررسی میزان انطباق چکیده مقاله‌های مجلات فارسی زبان دانشگاه علوم پزشکی تهران با استانداردهای ایزو ۲۱۴ و شیوه‌نکوور، پژوهشی انجام داد. میانگین میزان انطباق کلی چکیده‌ها با استانداردهای ایزو، ۸۵/۳۷ درصد و با شیوه‌نامه و نکوور ۸۴/۴۴ درصد است. چکیده‌ها در بخش "بیان یافته‌ها" بیشترین و در بخش "ارائه نتایج فرعی" کمترین میزان انطباق را با استانداردهای ایزو و در بخش "وجود کلید واژه" و "ذکر یافته‌ها" بیشترین و در بخش "برگرفته شدن کلید واژه‌ها از سرعنوان‌های موضوعی پزشکی"، کمترین انطباق را با شیوه‌نامه و نکوور داشتند. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که انطباق چکیده‌های بررسی شده، با استاندارد ایزو ۲۱۴ و دستورالعمل‌های گروه و نکوور در حد مطلوبی بوده است و اختلاف زیادی با هم نداشتند. با مروری بر پیشینه پژوهش‌های انجام شده در سه دهه اخیر نشان می‌دهد که اکثر صاحب‌نظران و پژوهشگران پایان‌نامه‌های دانشجویان را نامناسب و ناهماهنگ با روش‌های علمی و اصولی پژوهش توصیف کرده‌اند. بررسی تحقیقات انجام گرفته بر روی پایان‌نامه‌های دانشجویان، نشان می‌دهد که این پایان‌نامه‌ها تا حدود زیادی متناسب با اصول و روش‌های علمی پژوهش تدوین نشده‌اند (همان). آنچه این دسته از مطالعات نشان می‌دهد، این است که مطالعه‌ای جامع و بر پایه یک استاندارد جهانی در این زمینه، انجام نشده است. بررسی پیشینه نظری و تجربی پژوهش، لزوم انجام چنین مطالعه‌ای را ضروری می‌نماید. همچنین در حالیکه در تمام پژوهش‌های مورد بررسی از ابزار سیاهه‌وارسی استفاده شده و جامعه آماری پژوهش پایان‌نامه‌ها و پروپوزال‌ها و نه دانشجویان تحصیلات تکمیلی بوده است. در پژوهش‌های انجام شده از یک شیوه‌نامه استاندارد به منظور بررسی پایان‌نامه‌ها و تنها در یک پژوهش به بررسی پروپوزال‌ها پرداخته شده است. ضمن اینکه تاکنون درباره میزان آشنایی و استفاده، علت عدم استفاده و موانع و محدودیت‌های استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد از شیوه‌نامه و نکوور در حوزه دامپزشکی، این بررسی انجام نشده است. همان‌طور که استفاده از اصطلاحات مختلف در بیان یک مقصود و مفهوم موجب تفاسیر گوناگون و تشتت آرا در تصمیم‌گیری‌ها می‌شود، وجود فرم‌های مختلف در پایان‌نامه‌ها نیز موجب اتلاف وقت استاد، دانشجو و مراجعه‌کننده به آن پایان‌نامه می‌شود. بنابراین استاندارد بودن آن‌ها باعث می‌شود افراد با سرعت بیشتر به اطلاعات مورد نیاز خود دست یابند. خلاء پژوهشی در بررسی نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی‌ها توسط دانشجویان به عنوان نقشه انجام پژوهش، تأکیدی بر ضرورت انجام پژوهش است. بررسی‌های انجام گرفته بر روی پایان‌نامه‌های ارائه شده در سطح کشور بیانگر این واقعیت است که علیرغم صرف هزینه و وقت از طرف دانشجویان، اساتید و دانشگاه، جهت‌گیری هدفمند و اصولی در رابطه با این پایان‌نامه‌ها وجود ندارد و این نوع از پژوهش‌ها چندان مورد توجه نبوده و جدی تلقی نمی‌شوند. در عین حال، بررسی طرح‌های اولیه و متون نهایی پایان‌نامه‌ها نشان می‌دهد که این پایان‌نامه‌ها تا حدود زیادی متناسب با اصول و روش‌های علمی پژوهش تدوین نشده‌اند و در رعایت تمام ویژگی‌ها و شاخص‌های کیفی مطروحه در این حوزه در قسمت‌هایی مانند انتخاب موضوع، چکیده، بیان مسئله، فرضیه‌سازی، مسائل مربوط به پیشینه پژوهش، مسائل مربوط به روش تحقیق، مسائل مربوط به بخش جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات، دارای ضعف‌ها و مشکلاتی هستند. آنگونه مشکلاتی که اعتبار علمی پژوهش را مخدوش کرده و تعمیم‌پذیری نتایج را غیرممکن ساخته و خوانندگان را در بازیابی اطلاعات مورد نظر دچار سردرگمی کرده است و موجب عدم کارایی پایان‌نامه‌ها می‌شود (مانده‌گاریان، ۱۳۸۸). چنانچه پروپوزال‌ها با دقت و صحت تدوین نشده باشند، نمی‌توانند نقشه راه یا الگوی مناسبی برای تدوین پایان‌نامه باشند. از سوی دیگر پروپوزال‌ها عمدتاً از سوی دانشجویان دیگر به عنوان الگوی نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی مورد استفاده قرار می‌گیرند و بنابراین ضرورت دارد که از الگوی صحیحی در تدوین آن استفاده شده باشد. پیروی از یک شیوه‌نامه و روش پذیرفته شده و یکسان در پروپوزال‌ها علاوه بر تهیه یک نقشه راه دقیق برای دانشجو، الگو برای دیگران و تسریع در امر داوری از سوی داوران پروپوزال‌ها، به هماهنگی بین پروپوزال‌های موجود کمک می‌کند. لذا شیوه‌نامه و نکوور که در سال ۱۹۷۸ توسط گروهی از سردبیران نشریات علوم پزشکی در و نکوور بریتیش کلمبیا به طور غیررسمی گرد هم آمدند تا دستورالعمل نگارش مقالات ارسالی به نشریات‌شان را تدوین کنند. این گروه در ابتدا گروه و نکوور نامیده شد. که بعدها کمیته بین‌المللی ویراستاران نشریات زیست پزشکی را تشکیل دادند. شیوه‌نامه و نکوور شیوه‌ای بین‌المللی و معتبر برای نگارش دست‌نوشته‌های پزشکی از جمله پایان‌نامه‌ها، مقالات مجلات، نشریه‌های علمی و مأخذنویسی کتاب‌ها، مجلات و سایت‌های اینترنتی است (حری و شاه‌داغی، ۱۳۹۴). کاربرد این شیوه‌نامه در گرایش‌های وابسته به علوم پزشکی می‌باشد. این شیوه‌نامه به صورت شمارشی است.

طبق این شیوه نامه یادکرد منابع در درون متن با شماره مشخص می شود و در انتهای فهرست منابع به ترتیب الفبایی قرار می گیرد (مختاری، ۱۳۸۳). دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد با بالاترین تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی و گرایش های علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی به تربیت نیروی انسانی متخصص در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی می پردازد. پایان نامه های انجام گرفته در این دانشکده به سبب موضوعیت و نیز سطح کیفی همواره مورد توجه و استفاده در سطح کشور بوده است. انتظار می رود با توجه به اینکه شنیده ها و نیز میزان استفاده زیاد از این منابع حکایت از بالا بودن سطح آنها دارد، از لحاظ بکارگیری این اصول استاندارد، دانشجویان این دانشکده با اصول و قواعد پروپوزال نویسی و از جمله شیوه نامه ونکوور که از مقدمات تحقیق علمی است، آشنا بوده و آن را بکار گیرند. حال جای این سؤال است که دانشجویان دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد که دربردارنده حوزه علوم پایه و پزشکی است، تا چه میزان با این سبک ها آشنا هستند و در نتیجه آنها را به کار می گیرند و این وضعیت نیز در خصوص دانشجویان دکترای تخصصی که قبلاً در مقطع کارشناسی ارشد / دکتری عمومی پروپوزال تنظیم کرده اند و به انجام پژوهش پرداخته اند چگونه است؟ بنابراین پژوهش حاضر با هدف دستیابی به مطلب پیش گفته در صدد است به پاسخ سؤال ها و اهداف ذیل نائل آید. هدف اصلی این پژوهش، بررسی میزان آشنایی و استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد از شیوه نامه ونکوور در نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی است.

سؤال های پژوهش عبارتند از:

۱. دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد تا چه میزان با عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه نامه ونکوور در سطح مطلوب آشنایی دارند؟
۲. دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد تا چه میزان از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه نامه ونکوور در سطح مطلوب استفاده می کنند؟

فرضیه های پژوهش عبارتند از:

۱. بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه نامه ونکوور در گرایش های مختلف دانشکده دامپزشکی (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد.
۲. بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه نامه ونکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکتری عمومی و دکترا تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد.
۳. بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه نامه ونکوور گرایش های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد.
۴. بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی بر اساس شیوه نامه ونکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع کاربردی است که با روش پیمایشی انجام می پذیرد. تحقیقات کاربردی برای یافتن راه حل های مناسب جهت حل مشکلات جامعه انجام می شوند و امروزه بیشترین کاربرد را دارند. هدف این نوع پژوهش بهتر نمودن روال یک فعالیت است. (مقدم و دیگران، ۱۳۸۶). در پژوهش حاضر، تلاش شده تا با ارائه نتایج به دست آمده از میزان آشنایی و استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر شیوه نامه ونکوور در پروپوزال نویسی، به شناسایی و چالش های پیش رو پرداخته و بر این مبنا پیشنهادهایی برای حل مشکلات

موجود ارائه شود. و هرگاه مطالعه‌ای به گردآوری اطلاعات درباره مردم و نحوه تفکر ایشان محدود باشد و از آنان درباره خودشان و دیگران سؤال کند، به تحقیق پیمایشی پرداخته است (دیانی، ۱۳۹۲). در این پژوهش نیز، با استفاده از پرسشنامه، اطلاعاتی در مورد ویژگی‌های جمعیت‌شناختی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد، نظرها و دانش آن‌ها در ارتباط با شیوه‌نامه ونکوور، گردآوری شده است. جامعه پژوهش شامل گروهی از افراد است که دارای یک یا چند صفت مشترک هستند و این صفات مورد توجه پژوهشگر می‌باشد. جامعه ممکن است همه افراد یک نوع خاص و یا عده محدودتری از همان گروه را دربرگیرد (شریفی و طالقانی، ۱۳۹۰). از آنجا که پژوهش در پی شناسایی میزان استفاده و آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد با عناصر شیوه‌نامه ونکوور است، بنابراین جامعه آماری این پژوهش، کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی دامپزشکی هستند که در مرحله پروپوزال‌نویسی هستند و یا پروپوزال مصوب دارند. نمونه آماری مجموعه افرادی هستند، که از طریق روش‌های نمونه‌گیری از جمعیت آماری انتخاب می‌شوند (وطن‌دوست، ۱۳۸۵). با توجه به وجود طبقات یکسان در جامعه پژوهش (گرایش‌های علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) در این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای یکسان استفاده شد. در این روش کوشش می‌شود جامعه آماری به گروه‌ها یا طبقه‌های همگن تقسیم شود و به روش تصادفی از هر طبقه انتخاب می‌شود (دلاور، ۱۳۸۹). جهت برآوردن حجم نمونه از فرمول کوکران و کرجسی^۱ استفاده شد (دیانی، ۱۳۸۵؛ پاول، ۱۱۰). طبق آمار بدست آمده، تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد در گرایش‌های علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی ۸۵۰ نفر هستند. بر اساس فرمول جدول کوکران، تعداد حجم نمونه در جامعه آماری به حجم تقریبی ۸۵۰ نفر، ۲۶۵ نفر خواهد شد. به منظور جلوگیری از ریزش تعداد پاسخگویان و پیش‌بینی تکمیل اطلاعات موردنیاز بر اساس برآورد نمونه، و همچنین تأکید پژوهشگر بر وارد کردن تمامی آزمودنی‌ها مطابق با حجم نمونه در نظر گرفته شده و با توجه به تداخل آزمون جامع دکتری با جمع‌آوری اطلاعات، ۲۸۰ پرسشنامه به دانشجویان تحویل شد که پس از جمع‌آوری اطلاعات و حذف پرسشنامه‌های مخدوش و ناقص، ۲۶۵ پرسشنامه سالم عودت شد. نظر به اینکه با افزایش تعداد حجم نمونه خطای نمونه‌گیری کاهش یافته و دقت نتایج بیشتر خواهد شد، تمامی ۲۶۵ آزمودنی وارد پژوهش شدند. در مجموع به دانشجویان گرایش‌های علوم پایه ۱۹ پرسشنامه، بهداشت و مواد غذایی ۱۹ پرسشنامه و علوم درمانگاهی ۱۱۶ و پاتوبیولوژی ۱۱۰ پرسشنامه از طریق ایمیل ارسال و دریافت شد. گردآوری اطلاعات در روش پیمایش مرحله‌ای بسیار مهم است که آزمودن فرضیه‌ها بر اساس دقت گردآوری اطلاعات امکان‌پذیر است. با توجه به اهداف پژوهش بهترین راه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده از پرسشنامه تشخیص داده شد. پس از مطالعات متعدد و مصاحبه با افراد و صاحب‌نظران استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد برای تحقیق مشخص گردید. اعتبار (روایی)^۲ به این مهم توجه دارد که ابزار اندازه‌گیری تا چه حد خصیصه مد نظر را می‌سنجد. اعتبار محتوا نوعی اعتبار است که به طور معمول، برای بررسی اجزای تشکیل دهنده یک ابزار اندازه‌گیری به کار می‌رود. اگر سؤال‌های ابزار گردآوری اطلاعات، معرف ویژگی‌های خاصی باشند که محقق قصد اندازه‌گیری آنها را دارد، آزمون دارای اعتبار محتوا است (سرمد و همکاران، ۱۴۰۱). به این ترتیب، بر اساس آنچه گفته شد روایی پرسشنامه محقق ساخته، توسط پیشینه نظری، متغیرهای مطرح در این حوزه و تحقیقات مشابه تضمین گردید. استفاده از ویرایش ششم سیاهه ارزیابی پروپوزال، که بر اساس آن، عناصر موجود در شیوه‌نامه ونکوور، مورد سنجش قرار گرفته بودند، اعتبار پرسشنامه را افزایش داد. در هر بار بازبینی، نظرات به دست آمده در مورد ترجمه واژه‌ها و عبارات‌های به کار رفته در متون مورد توجه قرار گرفت و در صورت نیاز تغییرات انجام شد. برای نمونه در صورت ضروری نبودن یک ویژگی خاص و یا نیاز به اضافه شدن موردی دیگر با توجه به توصیه‌های دریافت شده تغییرات اعمال شد. بر اساس مجموعه‌ای از این روش‌ها می‌توان ادعا کرد که پرسشنامه از روایی لازم برخوردار است. پایایی^۳ به اعتماد به ثبات یافته‌های پژوهش در طی زمان و در مکان‌های مختلف اشاره دارد (پیگارد^۴، ۲۰۰۷). برای سنجش پایایی پرسشنامه از پیش

1. Morgan & crejcle

2. Validity

3. Reliability

4. Pickard

آزمون و نیز آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد. این روش برای محاسبه هماهنگی درونی مفاهیم در ابزار اندازه گیری مفید است. برای انجام این آزمون، پرسشنامه بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی ارسال شد. مقدار آلفا برای این نمونه برابر با ۰/۹۷ شد که نشان دهنده پایایی قابل قبول سؤال‌های پرسشنامه است. بر پایه نظر سنجی که هنگام پیش آزمون از پاسخ دهندگان انجام شد، مشخص شد که لازم است برای درک بهتر پاسخ دهندگان، برخی گویه‌ها که برای سنجش متغیرهای مورد بررسی در این پژوهش طراحی شده بود، تغییر کند. بدین ترتیب سعی شد تا حد ممکن هر گونه ابهام در درک مفاهیم منتج از گویه‌ها برطرف شود. روش تجزیه و تحلیل داده‌های اطلاعات و (آزمون‌های آماری) تحلیل داده‌ها به معنی طبقه بندی، تنظیم، پردازش و خلاصه نمودن داده‌ها برای یافتن پاسخ به پرسش‌ها یا فرضیات تحقیق است. هدف از تحلیل، تقلیل داده‌ها به شکل قابل فهم و قابل تفسیر است به نحوی که بتوان روابط متغیرهای گوناگون مرتبط با مسئله پژوهش را مورد مطالعه قرار داد (خاکی، ۱۴۰۱). در این تحقیق به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در آمار توصیفی از جداول فراوانی و درصدها، میانگین‌ها و انحراف معیارها و در آمار استنباطی از آزمون کولموگوروف اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن توزیع متغیرها، و نیز آزمون‌های آمار استنباطی (آزمون "غیر پارامتری علامت یک نمونه‌ای"، آزمون "تحلیل کروسکال والیس" و آزمون "مان ویتنی")، برای پاسخ به فرضیه‌های تحقیق استفاده شد. ضمناً برای انجام محاسبات و پردازش اطلاعات از بسته نرم افزاری "اس پی اس اس" و مینی تب استفاده شد. قبل از تعیین نوع آزمون مورد استفاده به خصوص در آزمون‌های مقایسه‌ای لازم است از نرمال بودن توزیع متغیرها مطمئن شویم. در صورتی که متغیرها نرمال باشند، استفاده از آزمون‌های پارامتری توصیه می‌شود و در غیر این صورت استفاده از آزمون‌های معادل غیر پارامتری مد نظر قرار خواهد گرفت. برای تعیین نرمال بودن متغیرها بایستی سطح معنی داری بررسی شود. در صورتی که سطح معنی داری از عدد ۰/۰۵ کمتر باشد متغیر غی نرمال و در صورت بیشتر از ۰/۰۵ نرمال است. نتیجه اینکه سطح معنی داری در هر دو متغیر از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین همه غیر نرمال هستند.

یافته‌ها

جدول ۱. توزیع جامعه آماری و نمونه تعیین شده از هر طبقه بر حسب گروه‌های چهارگانه و مقطع تحصیلی

ردیف	متغیر	فراوانی	درصد
۱	جنسیت	مرد	۱۴۱
		زن	۴۶/۴۲
۲	گرایش تحصیلی	علوم پایه	۱۴/۷۱
		پاتوبیولوژی	۱۱۰
		علوم درمانگاهی	۴۳/۷۸
۳	مقطع تحصیلی	بهداشت و مواد غذایی	۱۴/۷۱
		کارشناسی ارشد	۱۶/۹۸
		دکتری عمومی	۵۲/۸۳
	دکتری تخصصی	۸۴	۳۱/۷

جدول یک نشان می‌دهد که بیشتر جامعه آماری مرد بودند و بیش از نیمی از دانشجویان در مقطع دکتری عمومی و گرایش علوم درمانگاهی هستند و این گویای دو برابری بودن دانشجویان علوم درمانگاهی و مقطع دکتری عمومی است.

جدول ۲. آماره‌های توصیفی میزان آشنایی دانشجویان از شیوه‌نامه و نکور در نمونه

ردیف	متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	حداقل و حداکثر
۱	میزان آشنایی	۳/۴۶	۰/۶۴	۱/۹۴	۴/۹۵	۱-۵
۱-۱	صفحه عنوان	۳/۵۱	۰/۷۳	۱/۸	۵	۱-۵
۱-۲	چکیده	۳/۶۲	۰/۷۹	۱/۵	۵	۱-۵
۱-۳	مقدمه یا بیان مسئله (شرح کامل طرح)	۳/۱۹	۰/۷۴	۱/۷۵	۵	۱-۵
۱-۴	مرور پیشینه	۳/۴۸	۰/۶۷	۲/۱۵	۵	۱-۵
۱-۵	روش‌شناسی	۳/۴۹	۰/۷۳	۲	۵	۱-۵
۱-۶	جامعه پژوهش	۳/۶	۰/۷۲	۱/۷۵	۵	۱-۵
۱-۷	اقدامات، ابزار	۳/۶۶	۰/۸۶	۱	۵	۱-۵
۱-۸	مراحل، شیوه اجرا	۳/۲۲	۰/۸۶	۱	۵	۱-۵
۱-۹	فهرست منابع	۳/۳۵	۱/۰۸	۱	۵	۱-۵
۱-۱۰	پیوست‌ها	۳/۲۵	۱/۰۲	۱	۵	۱-۵
۱-۱۱	سبک کلی	۳/۹۶	۰/۷۵	۱	۵	۱-۵

همان‌گونه که پیشتر توضیح داده شد، هدف پژوهش حاضر بررسی میزان آشنایی و استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از شیوه‌نامه و نکور در پروپوزال‌نویسی است. بدین منظور میزان آشنایی و استفاده پاسخ‌دهندگان مورد سنجش قرار گرفت. جدول به ترتیب آماره‌های توصیفی میزان آشنایی و استفاده را نشان می‌دهد. بنابراین در پاسخ به سؤال اول دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد تا چه میزان با عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه‌نامه و نکور در سطح مطلوب آشنایی دارند؟ میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد با عناصر شیوه‌نامه و نکور در پروپوزال‌نویسی با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی از پاسخ‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی به گزاره‌های موجود در پرسشنامه جهت سنجش میزان آشنایی دانشجویان استفاده گردید. گویه‌های این پرسشنامه شامل صفحه عنوان، چکیده، مقدمه یا بیان مسئله، مرور پیشینه، روش‌شناسی، جامعه پژوهش، اقدامات و ابزار، مراحل و شیوه اجرا، فهرست منابع، پیوست‌ها و سبک کلی نگارش بود. به منظور تعیین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد با عناصر شیوه‌نامه و نکور در نوشتن پروپوزال، در آغاز میانگین نمرات میزان آشنایی با هر کدام از عناصر شیوه‌نامه مورد محاسبه قرار گرفت و سپس با نمره سطح مطلوب مقایسه شد تا وضعیت میزان آشنایی در سطح جامعه مشخص شود. همان‌گونه که یافته‌های نشان داد سطح معناداری میزان آشنایی دانشجویان کمتر از آلفا ($p > 5\%$) و تفاوت میانگین‌های به دست آمده منفی بود. بنابر این میزان آشنایی دانشجویان با عناصر شیوه‌نامه و نکور به طور معناداری کم‌تر از سطح مطلوب بود. در رابطه با میزان آشنایی دانشجویان با گویه‌های اصلی عناصر پروپوزال، آشنایی با صفحه عنوان دارای میانگین ۳/۴۶، چکیده ۳/۶۲، مقدمه یا بیان مسئله ۳/۱۹، مرور پیشینه ۳/۴۸، روش‌شناسی ۳/۴۹، جامعه پژوهش ۳/۶، اقدامات و ابزار ۳/۶۶، مراحل و شیوه اجرا ۳/۲۲، فهرست منابع ۳/۳۵، پیوست‌ها ۳/۲۵ و سبک کلی نگارش دارای میانگین ۳/۹۶ بودند. با دقت بر داده‌های بدست آمده می‌توان دریافت، به طور کلی از مجموع ۲۶۵ دانشجوی تحصیلات تکمیلی مورد بررسی، ۶۲ نفر با عناصر شیوه‌نامه پروپوزال در سطح مطلوب آشنایی دارند و ۱۹۴ نفر در سطح مطلوب آشنایی نداشتند. نتایج به دست آمده بیانگر این موضوع است که دانشجویان با هیچ یک از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه‌نامه و نکور، در سطح مطلوب آشنایی نداشتند. در میان گویه‌ها سبک کلی نگارش با میانگین ۳/۹۶ دارای بیشترین میانگین میزان آشنایی و گویه مقدمه یا بیان مسئله با میانگین ۳/۱۹ دارای کمترین میانگین میزان آشنایی است.

سؤال ۲: دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد تا چه میزان از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه‌نامه و نکور در سطح مطلوب استفاده می‌کنند؟

هدف این سؤال پژوهشی، شناسایی میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد با عناصر شیوه نامه و نکوور در پروپوزال نویسی بود. همان طور که مشاهده می شود این سؤال به نوعی مکمل سؤال اول پژوهش می باشد. میانگین استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر هشت گانه پروپوزال نویسی در گویه های صفحه عنوان ۳/۶۲، چکیده ۳/۴۵، مقدمه یا بیان مسئله ۳/۳۴، مرور پیشینه ۳/۵۲، روش شناسی ۳/۵۶، جامعه پژوهش ۳/۵۹، اقدامات و ابزار ۳/۵۷، مراحل و شیوه اجرا ۳/۲۲، فهرست منابع ۳/۴۹، پیوست ها ۳/۲۸، و سبک کلی نگارش ۴/۰۹ بود. به منظور تعیین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد با عناصر شیوه نامه و نکوور در نوشتن پروپوزال، ابتدا میانگین نمرات میزان استفاده با هر کدام از عناصر شیوه نامه مورد محاسبه قرار گرفت و سپس با نمره سطح مطلوب مقایسه شد تا وضعیت میزان استفاده در سطح جامعه مشخص شود. همان گونه که یافته ها، نشان داد سطح معناداری میزان آشنایی دانشجویان کمتر از آلفا (۵٪) و تفاوت میانگین های به دست آمده منفی بود. بنابراین میزان آشنایی دانشجویان با عناصر شیوه نامه و نکوور به طور معناداری کم تر از سطح مطلوب بود. با دقت بر داده های بدست آمده از پژوهش می توان دریافت، به طور کلی از مجموع ۲۶۵ دانشجوی تحصیلات تکمیلی مورد بررسی، ۶۲ نفر از عناصر شیوه نامه و نکوور در پروپوزال نویسی استفاده می کردند و ۲۰۳ نفر استفاده نمی کردند. کمترین میزان میانگین استفاده دانشجویان از عناصر شیوه نامه و نکوور مربوط به گویه مراحل و شیوه اجرا با میانگین ۳/۲۲، و بیشترین میزان میانگین استفاده دانشجویان مربوط به گویه سبک کلی نگارش با میانگین ۴/۰۹ بود.

فرضیه ۱: بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه نامه و نکوور در گرایش های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۳. آزمون کروسکال والیس مقایسه میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه نامه و نکوور در گرایش های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی

نتیجه	سطح معنی داری	درجه آزادی	آماره Z کروسکال والیس	یافته های توصیفی			تعداد	گرایش تحصیلی
				میانگین رتبه	انحراف معیار	میانگین		
معنادر	۰/۰۰۰۱	۲	۴۴/۴۲۱	۱۸۷/۰۵	۰/۲۳	۱/۹۹	۱۹	علوم پایه
				۱۴۸/۰۴	۰/۵۲	۳/۵۸	۱۱۰	پاتوبیولوژی
				۱۰۰/۵۶	۰/۶۴	۳/۱۸	۱۱۶	علوم درمانگاهی
				۱۸۷/۰۵	۰/۲۳	۱/۹۹	۱۹	بهداشت و مواد غذایی

با توجه به آماره آزمون و سطح معناداری عناصر شیوه نامه و نکوور (۰.۰۵ < p) تفاوت معناداری بین میزان آشنایی دانشجویان با شیوه نامه و نکوور در گرایش های مختلف تحصیلی وجود دارد. برپایه داده های حاصل از پژوهش مشخص گردید، میانگین میزان آشنایی دانشجویان گرایش علوم پایه و بهداشت مواد غذایی ۱/۹۹ و میانگین میزان آشنایی دانشجویان پاتوبیولوژی و علوم درمانگاهی به ترتیب ۳/۱۸ و ۳/۵۸ می باشد. بدین ترتیب که دانشجویان علوم درمانگاهی نسبت به دانشجویان پاتوبیولوژی و دانشجویان علوم پایه نسبت به دانشجویان بهداشت و مواد غذایی با عناصر شیوه نامه و نکوور آشنایی بیشتری دارند. بر این اساس فرضیه اول پژوهش تأیید شد.

فرضیه ۲: بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۴. آزمونمان ویتنی مقایسه میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور

نتیجه	سطح معنی‌داری	آماره Z	آماره U	یافته‌های توصیفی			گروه
				میانگین رتبه	انحراف معیار	میانگین	
معنادار	۰/۰۰۰۱	-۱۰/۹۲۹	۱۲۵۸	۹۷/۹۵	۰/۵۶	۳/۱۹	کارشناسی ارشد/ دکتری عمومی
				۲۰۸/۵۲	۰/۲۹	۴/۰۶	دکتری تخصصی

با توجه به آماره آزمون و سطح معناداری عناصر شیوه‌نامه و نکوور ($p < 0.05$) تفاوت معناداری بین میزان آشنایی دانشجویان با شیوه‌نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی وجود دارد. میانگین میزان آشنایی دانشجویان در مقطع دکتری تخصصی ۴/۰۶ و میانگین میزان آشنایی دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد / دکتری عمومی ۳/۱۹ است. بنابراین فرضیه دوم پژوهش مورد پذیرش قرار می‌گیرد.

فرضیه ۳. بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۵. آزمون کروسکال والیس مقایسه میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی

نتیجه	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	آماره Z کروسکال والیس	یافته‌های توصیفی			تعداد	رشته تحصیلی
				میانگین رتبه	انحراف معیار	میانگین		
معنادار	۰/۰۰۰۱	۲	۷۹/۷۶۷	۲۰۲/۱۵	۰/۴۵	۴/۰۹	۳۹	علوم پایه
				۱۵۵/۱۹	۰/۵۳	۳/۷۵	۱۱۰	پاتوبیولوژی
				۸۸/۷۱	۰/۶۶	۳/۰۸	۱۱۶	علوم درمانگاهی
				۲۰۲/۱۵	۰/۴۵	۴/۰۹	۳۹	بهداشت و مواد غذایی

فرضیه سوم پژوهش، به دنبال مقایسه میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی بود. با توجه به آماره آزمون و سطح معناداری عناصر شیوه‌نامه و نکوور ($p < 0.05$) تفاوت معناداری بین میزان استفاده دانشجویان با شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های مختلف تحصیلی وجود دارد. یافته‌ها نشان داد، میانگین استفاده دانشجویان علوم درمانگاهی ۴/۰۹، میانگین استفاده دانشجویان پاتوبیولوژی ۳/۷۵ و میانگین استفاده دانشجویان علوم پایه و بهداشت مواد غذایی ۳/۰۸ است. بنابراین میزان استفاده دانشجویان علوم درمانگاهی و پاتوبیولوژی و در مقایسه با دو رشته دیگر بیشتر است. همچنین میزان استفاده دانشجویان علوم درمانگاهی و پاتوبیولوژی از دانشجویان علوم پایه و بهداشت مواد غذایی بیشتر می‌باشد. بر این اساس فرضیه سوم پژوهش تأیید شد.

فرضیه ۴: بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی بر اساس شیوه‌نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۶. آزمونمان ویتنی مقایسه میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی

پروپوزال نویسی شیوه نامه و نکوور

نتیجه	سطح معنی داری	آماره Z	آماره U	یافته های توصیفی			گروه
				میانگین رتبه	انحراف معیار	میانگین	
معنادار	۰/۰۰۰۱	-۷/۵۲۷	۳۲۳۳/۵	۱۰۸/۸۶	۰/۷۳	۳/۲۸	کارشناسی ارشد/ دکتری عمومی
				۱۸۵/۰۱	۰/۲۷	۳/۹۸	دکتری تخصصی

هدف از این فرضیه مقایسه میزان استفاده دانشجویان مقاطع تحصیلی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی از عناصر موجود در شیوه نامه و نکوور بود. با توجه به آماره آزمون و سطح معناداری عناصر شیوه نامه و نکوور ($p < 0.05$) تفاوت معناداری بین میزان استفاده دانشجویان با شیوه نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی وجود دارد. با توجه به یافته های حاصل، مشخص گردید، میانگین میزان استفاده دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد/ دکتری عمومی ۳/۲۸ و میانگین میزان استفاده دانشجویان مقطع دکتری تخصصی ۳/۹۸ می باشد.

بحث و نتیجه گیری

در پاسخ به سؤال اول، دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد تا چه میزان با عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه نامه و نکوور در سطح مطلوب آشنایی دارند؟ با توجه به یافته ها و نتایج خود اظهاری دانشجویان می توان گفت میزان آشنایی دانشجویان با گویه های عناصر پروپوزال شیوه نامه و نکوور از وضعیت مطلوبی برخوردار نمی باشد. در مقام مقایسه می توان اشاره کرد که نتایج یافته ها در پژوهش آصف زاده و دیگران (۱۳۸۷)، نشان داد که ضعیف ترین قسمت پایان نامه ها به ترتیب مقدمه و بیان مسئله بوده اند. همچنین نتیجه مطالعه سبحانی و دیگران (۱۳۷۷)، نیز مؤید همین مطلب است که پایان نامه ها در قسمت مقدمه دچار ضعف جدی می باشند. در زمینه ارزیابی پروپوزال ها اکبری (۱۳۹۲) نیز به این مطلب اشاره کرده است که در پروپوزال های مورد بررسی، سبک کلی نگارش دارای وضعیت مطلوبی بود. وی در پژوهش خود بیان مسئله در هر دو رشته علوم تربیتی و علوم اجتماعی به صورت مطلوب نوشته شده اند و البته این بدین معنا نیست که اغلب دانشجویان در نوشتن بیان مسئله مشکلی ندارند بلکه بیان مسئله در مقایسه با عناصر دیگر از انطباق بیشتری برخوردار بوده است که در این مورد نتایج این پژوهش ناهمسو با نتایج حاصل از پژوهش حاضر بوده است. در مجموع می توان نتیجه گرفت که نقاط ضعف دانشجویان در نوشتن پروپوزال بیشتر از نقاط قوت آن ها بود. تحقیقات انجام گرفته در مورد پایان نامه های دانشجویان نیز نشان می دهد که این پایان نامه ها تا حدود زیادی متناسب با اصول و روش های علمی پژوهش تدوین نشده اند (اسماعیلی و یوسلیانی، ۱۳۸۳). نتایج مطالعات منتجب و همکاران (۱۳۸۸)، خسروی (۱۳۸۶)، نیز زارعی (۱۳۹۳) و مطالعات صادقی، جلالی فر و شریف زاده (۱۳۹۴)، بیانگر وضعیت نامطلوب پایان نامه ها بود.

در پاسخ به سؤال دوم، دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد تا چه میزان از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی در شیوه نامه و نکوور در سطح مطلوب استفاده می کنند؟ بر اساس یافته ها میزان آشنایی دانشجویان با گویه های عناصر پروپوزال شیوه نامه و نکوور از وضعیت مطلوبی برخوردار نبود. مطالعه اکبری (۱۳۹۲) نیز نتایجی هم سو با نتایج این پژوهش را نشان می دهد. وی دریافت پروپوزال ها در بخش مراحل و شیوه اجرا از وضعیت مطلوبی برخوردار نبودند. همچنین نتیجه پژوهش محمدنژاد، جشنی آرائی و یزدانی (۱۳۹۰)، نیز نشان داد که پایان نامه های مورد بررسی در بحث مراحل و شیوه اجرا دارای مشکلات اساسی بوده اند. نتایج مطالعات اسماعیلی و یوسلیانی (۱۳۸۳) نیز تأییدی بر این مهم است. در پژوهش ایشان اصول و ملاک های علمی در بخش روش پژوهش و نمونه گیری، پایایی و روایی ابزار در حد کم رعایت شده بود. سفیدگر (۱۳۸۶) نیز در پژوهش خود نشان داد در رابطه با شیوه های کتابنامه نویسی بیشترین میزان خطا در مقطع کارشناسی ارشد با ۳۲/۷ درصد مشاهده شده است. در نهایت می توان این گونه

نتیجه‌گیری کرد که با وجود اینکه انتظار می‌رفت دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر شیوه‌نامه استفاده مطلوب داشته باشند، اما نمره میانگین آنان حاکی از آن است که ایشان در استفاده از عناصر شیوه‌نامه از وضعیت مطلوبی برخوردار نبودند.

در تأیید فرضیه اول، بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف دانشکده دامپزشکی (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد. هر چند که آشنایی بیشتر دانشجویان گرایش علوم درمانگاهی به دلیل ماهیت رشته و نیز دروسی که به آنان آموزش داده می‌شود، از قبیل روش تحقیق، دور از انتظار نیست، اما این انتظار نیز وجود دارد که دانشجویان بهداشت و مواد غذایی بیش از دانشجویان دیگر رشته‌ها، با نکوور، آشنایی داشته باشند. چنین به نظر می‌رسد که دانشجویان در زمینه این شیوه‌نامه آموزشی ندیده‌اند و دروسی همچون روش تحقیق و غیره... طراحی نشده است و یا حداقل برای آنها در زمینه استفاده الزامی وجود نداشته تا برای استفاده با آن آشنا شوند. همچنین کتابخانه مرکزی دانشگاه نیز در این زمینه به آنها آموزشی نداده است. بررسی در سوابق دوره‌های برگزار شده از سوی کتابخانه‌های دانشگاهی (کتابخانه مرکزی) نیز دوره آموزشی که به آموزش این شیوه‌نامه پرداخته باشد به ندرت یافت شد.

در پذیرش فرضیه دوم، بین میزان آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکترا عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد. در مجموع هر چند که میزان آشنایی هر چهار گروه با این عناصر بالاتر از حد متوسط است، اما انتظار می‌رفت میزان آشنایی آنها بالاتر از حد مطلوب باشد. مقایسه این یافته با پژوهش‌های مشابه حکایت از مشابه بودن و متفاوت بودن میزان بکارگیری این عناصر دارد. البته باید خاطر نشان ساخت از آنجائیکه هیچ پژوهشی به بررسی آشنایی و نیز به بررسی پروپوزال‌ها پرداخته است، لذا نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌هایی که به استفاده پرداخته‌اند و نیز پژوهش‌هایی که پایان‌نامه‌ها را بررسی کرده‌اند می‌پردازد. شاید بتوان چنین استنباط نمود که میزان استفاده ارتباط مستقیم با میزان آشنایی دارد و هرچه میزان آشنایی بیشتر باشد، بالطبع میزان استفاده نیز بیشتر خواهد بود. از جمله این پژوهش‌ها می‌توان به پژوهش وبستر، پیپر، جنکینز^۱ (۲۰۰۰) اشاره کرد. وبستر و همکارانش بر خلاف یافته پژوهش حاضر، دریافتند که در پایان‌نامه‌های مورد بررسی عناصری نظیر تعریف مسئله و سؤالات مورد بررسی، رعایت مقررات نوشتاری در متن، استفاده از روش‌های تحقیق مناسب، ارائه تجزیه و تحلیل اولیه و ثانویه، ارائه دلیل برای مسئله و فرضیات و نظریات موجود، ارائه نتایج بر اساس مطالب جمع‌آوری شده، ارائه یک بحث منسجم و واضح، نوشتن واضح، استناد در حد مطلوبی بوده است. همسو با یافته پژوهش حاضر، آصف‌زاده، اکبرشاهی، هاشمی و مشاطان (۱۳۸۷)، که به بررسی پایان‌نامه‌ها پرداختند، آن‌ها را از نظر نگارش مقدمه، بیان مسئله، بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادها ضعیف ارزیابی کردند که می‌توان یکی از دلایل ضعف آنها را به نا آشنا بودن با شیوه‌نامه‌ها و بکارگیری آن انتساب داد.

در پذیرش فرضیه سوم، بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی شیوه‌نامه و نکوور در گرایش‌های تحصیلی مختلف (علوم پایه، پاتوبیولوژی، علوم درمانگاهی، بهداشت و مواد غذایی) تفاوت معناداری وجود دارد. از آنجائیکه دانشجویان دکتری تخصصی، حداقل یکبار در مقطع کارشناسی ارشد/ دکتری عمومی، نوشتن پروپوزال و پایان‌نامه را تجربه کرده‌اند و در این مقطع نیز موظف به نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی هستند. این یافته که آنان با عناصر پروپوزال آشنایی بیشتری داشتند، دور از انتظار نبود. به همین سبب این گروه از دانشجویان می‌توانند دستیار آموزشی و پژوهشی مناسبی برای اساتید باشند که به آموزش دیگر گروه‌های دانشجویان از جمله دانشجویان ارشد بپردازند. هر چند که با مروری بر پژوهش‌های گذشته، پژوهشی یافت نشد که اختلاف مقطع را در آشنایی یا بکارگیری مؤلفه‌ها نشان دهد، اما آنچه که از مرور نوشتارها بر می‌آید حکایت از نوعی ضعف در بکارگیری مؤلفه‌ها دارد که خود مبین ناآشنایی یا کم آشنایی با این مؤلفه‌ها یا استانداردها و شیوه‌نامه‌ها است. از جمله آنها می‌توان به پژوهش محمدنژاد، جشنی آرانی و یزدانی (۱۳۹۰)، قیوم‌زاده (۱۳۸۳) اشاره داشت. قیوم‌زاده (۱۳۸۳)، به طور مثال در پژوهش خود نشان داد، در دانشگاه علوم پزشکی ایران ۷۸/۶ درصد از پایان‌نامه‌ها کیفیت ضعیفی از حیث بکارگیری عناصر اساسی داشته‌اند. زارعی (۱۳۹۳)، نیز که با

¹. Webster & Pepper & Jenkins

دیدنی نقادانه به بررسی پایان نامه‌های دانشگاه علوم پزشکی مشهد پرداخته بود، آن‌ها پایان نامه‌ها را از نظر بکارگیری مهارت‌های مرجع نگاری در تدوین پایان نامه‌ها ضعیف ارزیابی کرد؛ بر خلاف یافته‌های پژوهش حاضر که آشنایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با عناصر شیوه نامه و تکوور مطلوب بدست آمد. شاید این اختلاف به دلیل ماهیت تا حدودی متفاوت پژوهش و خصوصاً اختلاف زمانی ده ساله بین دو پژوهش باشد که در نتیجه اهمیت بیشتر شیوه نامه و تکوور طی سال‌های اخیر، آشنایی با این عناصر در بین دانشجویان خصوصاً تحصیلات تکمیلی بیشتر شده است. به هر حال یافتن دقیق علل نیازمند انجام مطالعات بیشتر است.

همان‌گونه که در تأیید فرضیه یک پژوهش نیز بیان شد دانشجویان رشته دامپزشکی به دلیل ماهیت رشته، دروس و سرفصل دروس می‌توانند با این شیوه‌نامه آشنایی پیدا کرده و از آن استفاده کنند. اما در عین حال انتظار می‌رود دانشجویان دو گروه علوم پایه و بهداشت مواد غذایی استفاده بیشتری از و تکوور داشته باشند. در این پژوهش پروپوزال‌های گروه علوم درمانگاهی در سطح نسبتاً مطلوبی قرار داشتند، بنابراین میزان استفاده دانشجویان علوم درمانگاهی و پاتوبیولوژی در مقایسه با دو رشته دیگر بیشتر است. همچنین میزان استفاده دانشجویان علوم درمانگاهی از دانشجویان علوم پاتوبیولوژی بیشتر می‌باشد. همان‌گونه که در تأیید فرضیه یک پژوهش نیز بیان شد دانشجویان رشته دامپزشکی به دلیل ماهیت رشته، دروس و سرفصل دروس می‌توانند با این شیوه‌نامه آشنایی پیدا کرده و از آن استفاده کنند. اما در عین حال انتظار می‌رود دانشجویان دو گروه دیگر و خصوصاً دانشجویان علوم پایه و بهداشت و مواد غذایی استفاده بیشتری از و تکوور داشته باشند. استفاده کم می‌تواند نشان دهنده نبود الزام یا تشویق به استفاده از شیوه‌نامه در برنامه‌های آموزشی باشد. در عین حال به نظر می‌رسد کتابخانه مرکزی نیز در آموزش که در نتیجه منجر به استفاده دانشجویان باشد کوتاهی کرده باشد. همچنین مروری بر پژوهش‌ها مبین نبود پژوهشی مشابه است که به بررسی تفاوت در حوزه‌های مختلف پرداخته باشد. اما در مجموع تمام پژوهش‌هایی که به بررسی میزان بکارگیری عناصر در پایان‌نامه‌های حوزه‌های موضوعی مختلف، صرف نظر از قصد مقایسه با دیگر حوزه‌ها، پرداخته‌اند نوعی ضعف را در بکارگیری این عناصر نشان می‌دهند از جمله می‌توان به پژوهش‌های قیوم زاده (۱۳۸۳)، شعبانی و همکاران (۱۳۹۰) و سوری (۱۳۸۴) اشاره کرد. هر چند که پژوهش‌هایی نیز پایان‌نامه‌ها را در بکارگیری برخی مؤلفه‌ها در حوزه‌های مورد بررسی‌شان، مطلوب ارزیابی کرده‌اند. آن‌ها دریافته‌اند که در بخش‌های مختلف پایان‌نامه‌های پزشکی، بر اساس معیارهای کتاب "طراحی پژوهش بالینی"، بالاترین امتیاز به عنوان و بعد از آن به نتایج، مقدمه، روش کار و منابع تعلق می‌گیرد. در حالی که با توجه به کمترین امتیاز به قسمت منابع، این مورد با نتیجه مطالعه قناعتی و دیگران، ۱۳۷۷ همسو بود.

در تأیید فرضیه چهارم، بین میزان استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از عناصر مرتبط با نحوه استناد دهی پروپوزال نویسی بر اساس شیوه‌نامه و تکوور در مقاطع تحصیلی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی تفاوت معناداری وجود دارد. یافته‌های این فرضیه نیز استفاده بیشتر دانشجویان دکتری تخصصی را به جهت داشتن پیشینه قبلی در آشنایی و استفاده تأیید می‌کند. همچنین نتایج پژوهش سفیدگر (۱۳۸۶)، با یافته‌های پژوهش حاضر همسو بود. وی نشان داد تفاوت معناداری بین میزان استفاده دانشجویان کارشناسی ارشد / دکتری عمومی و دکتری تخصصی از استاندارد و تکوور وجود دارد. و بیشترین میزان خطا مربوط به دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد بود. همچنین نتایج پژوهش منتجب، عطایی و صافی‌زاده (۱۳۸۸) نتایجی غیر همسو با نتایج پژوهش حاضر را نشان داد. آن‌ها نشان دادند میزان رعایت استاندارد ایزو در پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد رشته پرستاری بیش از دکتری بوده است. همانگونه که پیشتر نیز اشاره شد، مقطع دکتری تخصصی فرصتی را برای آنان جهت آشنایی با این شیوه نامه فراهم آورده است و بنابراین الزام به برگزاری دوره‌های آموزشی برای دیگر دانشجویان از سوی آنان در این راستا و نیز هدایت و کمک به دانشجویان ارشد و نیز دستیار آموزشی و پژوهشی و مواردی نظیر این که می‌تواند استفاده از این شیوه‌نامه را در دانشجویان کارشناسی ارشد تقویت کند، توصیه می‌شود. بنابراین فرضیه ۴ پژوهش تأیید شد. یافته این فرضیه نیز استفاده بیشتر دانشجویان دکتری تخصصی را به جهت داشتن پیشینه قبلی در آشنایی و استفاده تأیید می‌کند. همان‌گونه که پیشتر نیز اشاره شد، مقطع کارشناسی ارشد / دکتری عمومی فرصتی را برای آنان جهت آشنایی با این شیوه‌نامه فراهم آورده است و بنابراین الزام به برگزاری دوره‌های آموزشی برای دیگر دانشجویان از سوی آنان در این راستا و نیز هدایت و کمک به دانشجویان ارشد و نیز دستیار آموزشی و پژوهشی و مواردی نظیر این که می‌تواند استفاده از این شیوه نامه را در دانشجویان کارشناسی ارشد / دکتری عمومی تقویت

کند، توصیه می‌شود. نظر به اینکه پژوهشی به آشنایی نپرداخته و صرفاً میزان استفاده (از دیدگاهی متفاوت) بررسی شده است، آنچه که در تحلیل آشنایی مورد اشاره قرار گرفت می‌تواند در خصوص استفاده در اینجا نیز کاربرد داشته باشد. همانگونه که قبلاً نیز اشاره شد، پیش فرض حاکم نیز این بوده است که آشنایی بیشتر، استفاده بیشتر را نیز به دنبال خواهد داشت.

از آنجا که مسیر پیشرفت علم پایان‌ناپذیر است و پایان هر پژوهش، آغازی برای پژوهش‌های آتی است، بنابراین مبتنی بر یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر، می‌توان پیشنهادهایی جهت انجام پژوهش‌های آینده مرتبط با موضوع مورد بررسی ارائه کرد. در این راستا می‌توان به پیشنهادهای زیر اشاره نمود:

- از آنجا که این پژوهش بر روی دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشکده دامپزشکی انجام شد، پیشنهاد می‌شود پژوهشی پروپوزال‌های دانشجویان این دانشکده نیز، مورد بررسی قرار دهد.
- از آنجا که نوشتن پایان‌نامه و تصویب پروپوزال در تمامی گرایش‌های تحصیلی جزء جدا نشدنی مرحله تحصیلات تکمیلی است، پیشنهاد می‌شود این پژوهش بر روی دانشجویان گرایش‌های مختلف حوزه‌های دیگر انجام گیرد.
- با توجه به این که پایان‌نامه‌ها گسترش یافته از پروپوزال‌ها هستند، پژوهشی به بررسی میزان مطابقت پایان‌نامه‌ها با شیوه‌نامه ونکوور، در حوزه‌های موضوعی مختلف صورت گیرد.

منابع

- آصف زاده، س.، اکبر شاهی، ش.، هاشمی، ف.، و مشازان، م. (۱۳۸۷). ارزیابی پایان‌نامه‌های تخصصی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین. *مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان*، ۱۷ (۶۴)، ۵۶-۷۲.
- اسدی گرگانی، ف.، طالبیان، ع.، و علی رضانی، ح. (۱۳۸۰). بررسی مقایسه‌ای میزان رعایت شیوه ونکوور و استانداردهای ایزو در پایان‌نامه‌ای دکترای تخصصی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، *مجله مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی*، ۴ (۱۰ و ۱۱)، ۲۹-۳۶.
- اسماعیلی، ر. و یوسلیانی، غ. (۱۳۸۳). بررسی تحلیلی پایان‌نامه‌های دانشجویان دوره کارشناسی مراکز آموزش عالی ضمن خدمت فرهنگیان استان اصفهان. *مجله دانش و پژوهش در علوم تربیتی*، ۲، ۳۷-۶۴.
- ایران نژاد پاریزی، م. (۱۳۹۲). *اصول پایان‌نامه نویسی (از انتخاب موضوع تا دفاع نهایی)*. مدیران.
- بیابانگرد، اسماعیل. (۱۴۰۱). *روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی (ویرایش ۳)*. دوران.
- پاشا شریفی، ح. و طالقانی، ن. (۱۳۹۰). *روش‌های تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری*. (ویرایش ۲). انتشارات رشد.
- پاول، ر. (۱۳۸۵). *روش‌های اساسی پژوهش برای کتابداران*. ترجمه نجلا حریری. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، مرکز انتشارات علمی.
- تفرشی، ش. و افشان، ت. (۱۳۸۹). بررسی میزان رعایت شیوه ونکوور در مآخذ نویسی پایان‌نامه‌های رشته دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در فاصله سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۳. *مجله دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی*، ۲۸ (۱)، ۴۷-۵۵.
- حری، ع. و شاه‌بادی، ا. (۱۳۹۴). *شیوه‌های استناد در نگارش‌های علمی: رهنمودهای بین‌المللی*. (ویرایش ۲). دانشگاه تهران.
- خاکی، غ. (۱۴۰۱). *روش تحقیق با رویکرد پایان‌نامه نویسی*. (چاپ سوم). انتشارات فوژان.
- خاکی، غ. (۱۳۹۰). *روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه نویسی*. بازتاب.
- خسروی، م. (۱۳۸۶). بررسی میزان رعایت استاندارد ایزو ۷۱۴۴ در پایان‌نامه‌ها. *فصلنامه کتاب*، ۷۰، ۵۳-۶۸.
- دلاور، ع. (۱۳۸۹). *روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی*. (ویرایش ۴). نشر ویرایش.
- دوامی، م.، معینی، ل.، و رفیعی، م. (۱۳۸۰). بررسی اصول نگارش پایان‌نامه‌های پزشکی فارغ‌التحصیلان دانشگاه علوم پزشکی اراک طی سال‌های ۷۹-۱۳۷۳. *مجله دانشگاه علوم پزشکی اراک (ره‌آورد دانش)*، ۴ (۳)، ۲۳-۳۲.

- دیانی، م. (۱۳۹۲). روش‌های تحقیق در کتابداری و اطلاع‌رسانی. کتابخانه رایانه‌ای.
- دیانی، م. (۱۳۸۵). گلوگاه‌های پژوهش در علوم اجتماعی. کتابخانه رایانه‌ای.
- زارعی، م. (۱۳۹۳). کارایی آموزش مهارت‌های مرجع‌نگاری به دانشجویان مطالعه موردی: دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. *نظام‌ها و خدمات اطلاعاتی*، ۳ (۳ و ۴)، ۶۱-۸۰.
- سبحانی، ع.، پوررمضان، م.، و ذاکر نقیبی، ع. (۱۳۷۷). بررسی رعایت اصول نگارش علمی پایان‌نامه‌های تحقیقاتی دانشجویان پزشکی. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان*، ۷ (۲۶-۲۵)، ۱-۸.
- سرمد، ز.، حجازی، ا.، و بازرگان، ع. (۱۴۰۱). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. آگه.
- سفیدگر، س. (۱۳۸۶). بررسی میزان پای‌بندی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد بر اساس استانداردهای معتبر. [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی]
- سوری، ح. (۱۳۸۴). خطاهای متداول در تحقیقات علوم پزشکی و کنترل آنها. مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور.
- شعبانی، ا.، عسگری، ع.، همایی، ر.، و سعادت، ر. (۱۳۹۰). بررسی میزان انطباق چکیده فارسی پایان‌نامه‌های دوره دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک با استانداردهای چکیده نویسی (ISO214). مدیریت اطلاعات سلامت، ۸ (۳)، ۳۸۲-۳۹۴.
- صادقی، ح.، جلائی فر، م.، شریف زاده، غ. (۱۳۹۴). بررسی ضریب همکاری گروهی، تحلیل محتوایی، استنادی و میزان رعایت شیوه و نکویر در منبع نویسی مقالات مجله علمی-پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند*، ۲۲ (۱)، ۷-۱.
- عبد خدا، ه.، و عبداللهی، ل. (۱۳۸۹). بررسی میزان انطباق چکیده مقاله‌های فارسی زبان دانشگاه علوم پزشکی تهران با استانداردهای ایزو ۲۱۴ و دستورالعمل گروه و نکویر در سال ۱۳۸۸. *مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (بیاورد سلامت)*، ۴ (۱ و ۲)، ۵۴-۶۱.
- قناعی، م.، شفقی، ف.، مزیدی، ا.، نیک زاد، م.، و عظیمی، ح. (۱۳۷۷). بررسی ۵ ساله پایان‌نامه‌های دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان*، ۷ (۲۵ و ۲۶)، ۹-۱۵.
- قیوم زاده، م. (۱۳۸۳). بررسی کیفی پایان‌نامه‌های ارائه شده در مقطع دکتری عمومی در دانشکده پزشکی در طی سال‌های ۱۳۷۰ لغایت ۱۳۷۵. *نشریه طلوع بهداشت*، ۳ (۲).
- کلاهدوزان، ا.، معینی، م.، پاپی، ا.، عسگری، غ.، و ذوالفقاری، ب. (۱۳۸۳). بررسی توزیع فراوانی عدم رعایت اصول نگارش فارسی در پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری دانشکده‌های پزشکی و داروسازی در سال ۱۳۷۹-۱۳۷۵. *مجله مدیریت و اطلاعات در بهداشت و درمان*، ۱ (۲)، ۵۰-۵۶.
- کلاهی، ع. (۱۳۸۲). خلاصه گزارش نهایی طرح پژوهشی مقایسه کیفیت پایان‌نامه‌های دوره دکتری عمومی پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در سال‌های تحصیلی ۱۳۷۱-۱۳۷۰ و ۱۳۷۸-۱۳۷۷. معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۳۴-۱.
- گیلوری، ع. (۱۳۷۴). بررسی میزان همخوانی نشریات فارسی با استانداردهای ایزو. [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی ایران]
- مانده گاریان، ه. (۱۳۸۸). بررسی و تحلیل پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رشته تکنولوژی آموزشی دانشگاه علامه طباطبایی بر اساس میزان انطباق با حیطه‌های رشته تکنولوژی آموزش و اصول نگارش علمی. [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی]
- محمد نژاد شورکایی، م.، جشنی آرانی، م.، و یزدانی، ح. (۱۳۹۰). فراروش تحقیقات انجام شده در زمینه عوامل مؤثر بر رضایت مشتری: تحلیل استنادی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه‌های دولتی تهران. *چشم انداز مدیریت بازرگانی*، ۳۹، ۱۴۱-۱۶۴.
- مختاری، ح. (۱۳۸۳). انطباق چکیده مقاله‌های نشریه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی و دستورالعمل‌های گروه و نکویر و استاندارد ایزو ۲۱۴ [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی ایران]
- مقدم، ع. و دیگران. (۱۳۸۶). راهنمای روش تحقیق و پژوهش‌های کاربردی (برای دانشجویان دامپزشکی و علوم دامی). انتشارات

دانشگاه رازی.

مقصودی، م. (۱۳۸۵). بررسی توصیفی عناوین پایان‌نامه‌های گرایش‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل (دانشگاه‌های دولتی شهر تهران). پژوهشنامه علوم سیاسی، ۵، ۱۴۳-۱۵۲.

منتجب، ف.، عطایی، ز.، و صافی زاده، ح. (۱۳۸۸). میزان رعایت استانداردهای ایزو ۷۱۴۴ و عناصر تحقیق در پایان‌نامه‌های دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی کرمان بین سال‌های ۸۳-۷۸. مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، ۶ (۱)، ۵۷-۶۵.

میرصمدی، م.، چهره‌ای، ع.، و باقرزاده، ا. (۱۳۷۸). بررسی پایان‌نامه‌های فارغ‌التحصیلان دوره پزشکی عمومی در نیمه اول سال ۱۳۷۸ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران از نظر رعایت اصول علمی نگارش. مجله دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۹ (۳۲)، ۷۴۱-۷۵۰.

والی من، ن. (۱۳۸۹). روش تحقیق در علوم اجتماعی. ترجمه محسن نیازی، محسن صلابت، فریدون بهادرانی. انتشارات سخنوران. وطن‌دوست، ع. (۱۳۸۵). آمار در پژوهش‌های کاربردی. استاد.

References

- Abd Khoda, H., Abdullahi, L (2010). Examining the degree of compliance of Persian language articles of Tehran University of Medical Sciences with ISO 214 standards and guidelines of the Vancouver group in 2018. *Journal of Paramedical Faculty of Tehran University of Medical Sciences (Biyavard Salamat)*, 4(1, 2), 54-61. [In Persian]
- Asif Zadeh, S., Akbar Shahi, Sh., Hashemi, F., & Mashazan, M. (2008). Evaluation of specialized medical theses of Qazvin University of Medical Sciences. *Journal Gilan University of Medical Sciences*, 17 (64), 56-72. [In Persian]
- Asadi Gorgani, F., Talibian, A., & Ali Ramezani, h. (2001). A comparative study of the degree of compliance with the Vancouver method and ISO standards in a thesis Doctorate of Kerman University of Medical Sciences. *Journal of Medical Information and Management*, 4 (10 and 11), 29-36. [In Persian]
- Bruyn, de. P, J., Rensburg, van, & Fika, J. (2012). *Guide for M & D students on writing a research proposal*, MC de Lange. *The Study Measure Acquaintance and Used Students Graduate of the Veterinary Medicine College*.
- Delaware, A. (2010). *Research method in psychology and educational sciences*. (Edition 4). Eshar Ed.,
- Davami, M., Moini, L., & Rafiei, M. (2001). Examining the principles of writing medical theses of Arak University of Medical Sciences graduates over the years 1373-79. *Journal of Arak University of Medical Sciences (Raehvard Danesh)*, 4 (3), 23-32. [In Persian]
- Diani, M. (2012). *Research methods in librarianship and information*. Computer Library. Diani, M. (2006). *Research bottlenecks in social sciences*. Computer Library. [In Persian]
- Esmaili, R. & Yousliani, G. (2004). Analytical review of the theses of undergraduate students of higher education centers while promoting the educationists Isfahan province. *Journal of Knowledge and Research in Educational Sciences*, 2, 37-64. [In Persian]
- Gitanjali, B. & Raveendran, R. (1998). Teaching research methodology to postgraduates: Is dissertation the only method?. *National Medical Journal of India*, 11 (1), 23-25.
- Glatthorn, A. & Bourke, S. (2002). *Writing the winning thesis or dissertation: A step-by-step guide*: Corwin Press.
- Glatthorn, A. & Joyner, R. (2005). *Writing the winning thesis or dissertation: A step-by-step guide*: California, Corwin Press.
- Goodarzi, R. & Gholami, J. (2017). Types and Functions of Citations in Native vs. Non-native Written Medical. *The Journal of Urmia University of Medical Sciences*, 28(4), 54-63
- Guillory, A. (1995). Examining the compliance of Persian publications with the ISO standard. [Master's thesis, Iran University of Medical Sciences] [In Persian]
- Hari, A. & Shahbadaghi, A. (2014) *Citation methods in scientific writings: international guidelines*. (Edition 2). University of Tehran. [In Persian]
- Ismail. (2022). *Research methods in psychology and educational sciences*. (3rd edition). Duran.
- Pasha Sharifi, H. & Taleghani, N. (2011). *Research methods in educational and behavioral sciences*. (Edit 2). Rushd Publications. [In Persian]
- Johnston, S. (1997). Examming the examiners: an analysis of examiners' reports on doctoral theses. *Studies in higher education*, 22 (3), 333-347
- Irannejad Parisi, M. (2012). *Principles of thesis writing (from topic selection to final defense)*, Madirers. Biyabangard. [In Persian]
- Khaki, G. (2022). *Research method with thesis writing approach*. (Third edition). Fujan Publications Tehran Khaki, G. (2011). *Research method with an approach to thesis writing*. Reflection. [In Persian]

- Khosravi, M. (2007). Examining the degree of compliance with ISO 7144 standard in theses. *Book Quarterly*, 70, 53-68. [In Persian]
- Kolahdozan, A., Moini, M., Papi, A., Askari, Gha, & Zulfiqari, b. (2004). Examining the distribution of the frequency of non-observance of Persian writing principles in theses Non-consecutive master's degree and doctorate in the faculties of medicine and pharmacy in 1375-1379. *Journal of management and information in health and treatment*, 1 (2), 50-56. [In Persian]
- Kolahi, A. (2003). Summary of the final report of the research project comparing the quality of theses in general medical doctorate courses in medical sciences universities country in the academic years of 1370-1371 and 1378-1377, research assistant of the Ministry of Health, Treatment and Medical Education; 1382: 1-34. [In Persian]
- Mandegarian, H. (2009). Review and analysis of Master's theses in the educational technology field of Allameh Tabataba'i University based on the amount Compliance with the fields of education technology and the principles of scientific writing. [Master's thesis. Department of Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University]. [In Persian]
- Mohammad Nejad Shorkai, M., Jashini Arani, M., & Yazdani, H. (2010). *A review of research conducted on the factors affecting customer satisfaction: citation analysis*. [Master's theses and doctoral theses of universities]. [In Persian]
- Mokhtari, H. (2003). *Adaptation of the abstracts of the articles of the medical sciences universities and the guidelines of the Vancouver group and the ISO 214 standard*. [Master's thesis, Iran University of Medical Sciences] [In Persian]
- Moghadam, A. and others. (2016). *Guide to research methods and applied research (for students of veterinary medicine and animal sciences)*. Publications Razi University. [In Persian]
- Makhsoudi, M. (2006). Descriptive examination of theses titles of political science and international relations (Tehran public universities). *Journal of Political Science*, 5, 143-152. [In Persian]
- Mutjab, F; Atai, Z; Safizadeh, H. (2009). Compliance with ISO 7144 standards and research elements in theses of university faculties Kerman Medical Sciences between 1978-83. *Center for Studies and Development of Medical Education*, 6(1), 57-65. [In Persian]
- Mirsamadi, M.; a face Bagherzadeh, A. (1999). Examining theses of the graduates of the general medicine course in the first half of 2018 Medical sciences and health care services of Iran in terms of compliance with the scientific principles of writing. *Journal of Iran University of Medical Sciences*, 9(32), 741-750. [In Persian]
- Murray, R. (2017). Ebook: *How to write a thesis*. McGraw-Hill Education (UK).
- Pickard, A. J. (2007). *Research methods in information*. Facet Article First published online., Available online at: <http://online.library.wiley.com/doi/10.1002/asi.20858> Viewed on(2011/09/20)
- Powell, R. (2006). *Basic research methods for librarians*. Translated by Najala Hariri. Islamic Azad University, Science and Research Unit. Center for Scientific Publications. [In Persian]
- Qayyumzadeh, M. (2004). Qualitative review of theses presented at the general doctorate level in the Faculty of Medicine during the years 1370 to 1375. *Tolo Health magazine*, 3(2). [In Persian]
- Sobhani, A., Pourramzan, M., & Zakir Naqibi, A. (1998). Examining compliance with the length of scientific writing of research theses of medical students. *Journal Faculty of Medicine, Gilan University of Medical Sciences*, 7, (25-26), 8-1. [In Persian]
- Sarmad, Z., Hijazi, A., & Bazargan, A. (2022). *Research methods in behavioral sciences*. Ad.
- Sefidgar, S. (2006) Examining the degree of compliance of master's theses of Ferdowsi University of Mashhad based on valid standards. [Thesis Masters, Islamic Azad University] [In Persian]
- Suri, H. (2005). *Common errors in medical science research and their control*. National Medical Sciences Research Center. [In Persian]
- Shabani, A., Askari, A., Homai, R., & Saadat, R. (2010). Examining the degree of adaptation of Persian abstracts of general doctorate theses of the University of Science Arak medicine with abstract writing standards (ISO214). *Health Information Management*, 8(3), 382-394. [In Persian]
- Sadeghi, H., Jalafar, M., & Sharifzadeh, G. (2014). Investigating the coefficient of group cooperation, content analysis, references and the extent of compliance with the Vancouver method in the sourcing of scientific-research journal articles of Birjand University of Medical Sciences. *Scientific Journal of Birjand University of Medical Sciences*, 22(1), 1-7. [In Persian]
- Saupperl, A. (2010). Scholarly Abstracts in Pharmacology, Sociology, and Linguistics and Literature. *Logical Structure of Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 59(9). Article First published online., Available online at: <http://online.library.wiley.com/doi/10.1002/asi.20858> Viewed on(2020/09/20)
- Tafarshi, Sh. & Afshan, T. (2010). Examining the extent of compliance with the Vancouver method in the reference writing of dental theses of Shahid University of Medical Sciences Beheshti between the years 1383-1388. *Journal of Faculty of Dentistry Shahid Beheshti University of Medical Sciences*, 28 (1), 47-55. [In Persian]
- Zarei, M. (2013). Effectiveness of teaching referencing skills to students, a case study: Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences. *systems and Information Services*, 3(3 and 4), 61-80. [In Persian]
- Zukani, M., Shafaqi, F., Meghazi, A., Nikzad, Ma., & Azimi, H. (1998). 5-year review of theses of medical students of the University of Medical Sciences Gilan, *Journal of Parashki University of Sciences Faculty of Medicine, Gilan*, 7 (25 and 26), 9-15. [In Persian]

- Vali Man, N. (2009). *Research method in social sciences*. Translated by Mohsen Niazi, Mohsen Salabat, Fereydoun Bahadrani. Sokhnoran Publications. [In Persian]
- Watandost, A. (2006). *Statistics in applied research*. Professor. [In Persian]
- Webster, F., D. Pepper, Jenkins. (2000). Assessing the undergraduate dissertation. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 25 (1), 71-80.

